

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА

МАГІСТР

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

/ А.М. Мамедов /

19 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ДЕРЖАВНЕ ТА МУНІЦИПАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ”

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
281	281 “Публічне управління та адміністрування”

Розробник(и):

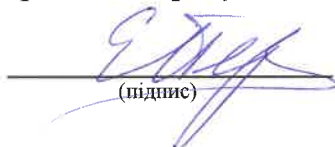
Андреев С.О., д. держ. упр., доц.

Затверджено на засіданні кафедри політичних наук і права

протокол №12 від 19 червня 2021 року

завідувач кафедри

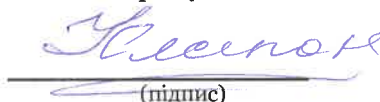

(підпис)

(Перегуда С.В.).
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності (НМКС): “Публічне управління та адміністрування”

Протокол №2 від 18 червня 2021 року

Голова НМКС

(підпис)

(Хлапонін Д.Ю.).
(прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2021-2022 рр.

шифр	Магістр ОПП	Форма навчання: денна								Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження		
	Назва спеціальності (ОПП)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			аудиторних		у тому числі									
			Всього	Разом	Л	Лр	Пз	КП	КР				РГ	СР
281	“Публічне управління та адміністрування” (“Державне управління у сфері містобудівної діяльності”)	5	150	50	26		24		1		100	I	I	

шифр	Магістр ОПП	Форма навчання: заочна								Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження		
	Назва спеціальності (ОПП)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			аудиторних		у тому числі									
			Всього	Разом	Л	Лр	Пз	КП	КР				РГ	Ср
281	“Публічне управління та адміністрування” (“Державне управління у сфері містобудівної діяльності”)	5	150	20	6		14		1		130	I	I	

Анотація

Навчальна дисципліна “Державне та муніципальне управління” є однією з обов’язкових компонент освітньо-професійної програми (далі – ОПП) “Державне управління у сфері містобудівної діяльності” зі спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування” з підготовки здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем.

Відповідна дисципліна має фундаментальний, засадничий характер для професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за вказаною спеціальністю та ОПП. Освітня компонента “Державне та муніципальне управління” має комплексний характер, оскільки поєднує в собі окремі положення теорії управління, концептуальні, системні та організаційно-правові засади державного та публічного управління, місцевого самоврядування. Змістовно вона пов’язана із такими обов’язковими компонентами зазначеної ОПП як: “Правове регулювання публічного управління”, “Сучасні інструменти та технології модернізації публічного управління”, “Управління персоналом в органах публічної влади”, а також із вибірковими компонентами: “Експертно-аналітична діяльність в публічному управлінні”, “Управління міськими програмами”.

Опанування здобувачами вищої освіти матеріалу цієї дисципліни є важливою умовою формування у них інтегральної компетентності, передбаченої відповідним освітнім стандартом та ОПП, щодо здатності розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Робоча програма дисципліни відповідає ОПП “Державне управління у сфері містобудівної діяльності” зі спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Згідно з навчальним планом, основними методами навчання є лекції, практичні заняття, виконання індивідуального завдання, яке має продемонструвати ступінь практичного опрацювання вивченого матеріалу. Кінцевою формою контролю знань з дисципліни є іспит.

Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування базових знань щодо концептуальних, системних та організаційно-правових засад державного та муніципального управління.

Завдання навчальної дисципліни:

– надати систематизовані теоретичні знання щодо державного та муніципального управління, зокрема щодо стосовно сутності, принципів, методів, механізмів, цілей, функцій та завдань;

– досягнути належного розуміння концептуальних, системних та організаційно-правових засад функціонування системи державного та муніципального управління України;

– розвинути здібності кваліфіковано розбиратись у структурі, функціях та повноваженнях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, оцінювати ефективність та якість здійснюваних ними функцій.

Результати навчання з дисципліни “Державне та муніципальне управління” полягатимуть у тому, що здобувач вищої освіти мусить:

знати:

– концептуальні та теоретичні основи державного та муніципального управління, в тому числі відповідний понятійно-категоріальний апарат;

- системні, організаційні та правові засади побудови та функціонування системи державного та муніципального управління в Україні;
- основні сучасні концепції та тенденції розвитку державного та публічного управління в Україні та світі;

уміти:

- кваліфіковано розбиратись у питаннях організації системи органів публічної влади, їх функцій, організаційної структури, інституціональних засад діяльності;
- на основі здобутих теоретичних знань фахово оцінювати дії (бездіяльність) суб'єктів державного та/або муніципального управління, зокрема органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права.

Компетенції студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст	Результати навчання
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.	ПРН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. ПРН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ПРН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.
ЗК02	Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо	ПРН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.
ЗК04.	Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні	ПРН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.
ЗК07	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПРН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.
СК01.	Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти	ПРН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою
СК02.	Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери	
СК05.	Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм	

	власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними	позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.
СК06	Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.	ПРН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.
СК07	Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.	ПРН12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.
СК08.	Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях	ДПРН01. Застосовувати сучасні механізми і технології державного та публічного управління у процесі забезпечення формування та/або реалізації державної політики у сфері містобудівної діяльності на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
СК09	Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.	ДПРН02. Готувати проекти управлінських рішень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових та службових осіб у сфері містобудівної діяльності, просторового планування та забудови територій, кваліфіковано оцінювати та застосовувати чинні законодавчі акти, що діють у згаданих сферах державного управління.
ДСК01	Здатність застосовувати сучасні механізми і технології державного та публічного управління у процесі забезпечення формування та/або реалізації державної політики у сфері містобудівної діяльності на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.	
ДСК02	Здатність готувати проекти управлінських рішень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових та службових осіб у сфері містобудівної діяльності, просторового планування та забудови територій, кваліфіковано оцінювати та застосовувати чинні законодавчі акти, що діють у згаданих сферах державного управління.	

Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Державне управління

Тема 1. Управління та державне управління як суспільні явища (лекції – 2 год.; практичні заняття – 2 год.)

1. Сутність управління та його роль у суспільстві.
2. Держава як суб'єкт та об'єкт управління.
3. Державне управління як суспільне явище.
4. Природа державного управління та його специфіка.

Список рекомендованої літератури до теми 1

1. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ :

Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

2. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 1. Теорія державного управління / наук.-ред. кол. : В. М. Князев та ін. Київ : НАДУ, 2011. 748 с.

3. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк та ін. ; за заг. ред. В. В. Корженка. Харків, 2012. 256 с.

4. Публічне управління : термінол. слов. / Куйбіда В. С. та ін. ; за ред. В. С. Куйбіди. Київ, 2018. 224 с.

Тема 2. Концептуальні засади державного та публічного управління (лекції – 2 год.; практичні заняття – 2 год.)

1. Цінності в державному управлінні.
2. Принципи державного управління.
3. Класичні теорії управління.
4. Сучасні концепції державного управління.

Список рекомендованої літератури до теми 2

1. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

2. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 1. Теорія державного управління / наук.-ред. кол. : В. М. Князев та ін. Київ : НАДУ, 2011. 748 с.

3. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир, 2017. 705 с.

4. Публічне управління : термінол. слов. / Куйбіда В. С. та ін. ; за ред. В. С. Куйбіди. Київ, 2018. 224 с.

Тема 3. Системність державного управління (лекції – 4 год.; практичні заняття – 2 год.)

1. Державне управління як складна система.
2. Системні характеристики державного управління.
3. Ефективність та результативність державного управління.
4. Суб`єкти та об`єкти державного управління.
5. Механізми державного управління.
6. Взаємодія в органах публічного управління.

Список рекомендованої літератури до теми 3

1. Бакуменко В. Д., Усаченко Л. М., Червякова О. В. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. Київ, 2013. 174 с.

2. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

3. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир, 2017. 705 с.

4. Публічне управління : термінол. слов. / Куйбіда В. С. та ін. ; за ред. В. С. Куйбіди. Київ, 2018. 224 с.

Тема 4. Суб`єкти державного та публічного управління (лекції – 4 год.; практичні заняття – 4 год.)

1. Інститут президенства України.
2. Верховна Рада України.
3. Кабінет Міністрів України.
4. Центральні органи виконавчої влади України.
5. Суб`єкти управління місцевим розвитком.

6. Судова система у правовому забезпеченні державного управління.
7. Правовий статус участі громадськості в процесі формування державного управління в Україні.
8. Політичні партії та громадські організації як суб'єкти державного управління.

Список рекомендованої літератури до теми 4

1. Бакуменко В. Д., Усаченко Л. М., Червякова О. В. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. Київ, 2013. 174 с.
2. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
3. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховн. Ради України 28 червн. 1996 р. *Голос України*. 1996. 13 липн.
4. Публічне управління : термінол. слов. / Куйбіда В. С. та ін. ; за ред. В. С. Куйбіди. Київ, 2018. 224 с.

Тема 5. Функції державного управління (лекції – 4 год.; практичні заняття – 4 год.)

1. Характеристика функцій держави та державного управління.
2. Аналітична функція державного управління.
3. Система планування в державному управлінні.
4. Прогнозування та його використання в державному управлінні.
5. Організація та координація в державному управлінні.
6. Контроль у державному управлінні.
7. Комунікація як функція державного управління.
8. Державне регулювання доступу до публічної інформації в Україні.
9. Комунікації державних службовців з громадськістю.
10. Мотивування персоналу в державному управлінні.

Список рекомендованої літератури до теми 5

1. Бакуменко В. Д., Усаченко Л. М., Червякова О. В. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. Київ, 2013. 174 с.
2. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
3. Євтушенко О. Н., Андріяш В. І. Державне управління (Основи теорії державного управління) : навч. посіб. у 3 ч. / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. Ч. 1. Основи теорії державного управління. 2013. 268 с.
4. Публічне управління : термінол. слов. / Куйбіда В. С. та ін. ; за ред. В. С. Куйбіди. Київ, 2018. 224 с.

Модуль 2

Муніципальне управління

Тема 6. Теоретичні засади місцевого самоврядування (лекції – 2 год.; практичні заняття – 2 год.)

1. Поняття та суть місцевого самоврядування.
2. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні.
3. Система місцевого самоврядування.
4. Органи місцевого самоврядування.
5. Ознаки та повноваження місцевого самоврядування.

Список рекомендованої літератури до теми 6

1. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 8. Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський та ін. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.
2. Немець Л. М., Яковлева Ю. К., Полевич І. О. Муніципальне управління : навчальний посібник. Харків, 2013. 74 с.
3. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травн. 1997 р. № 280/97-ВР. *Офіц. вісн. України*. 1997. № 25. Ст. 20.
4. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир, 2017. 705 с.

Тема 7. Муніципальне управління і виконавча влада (лекції – 2 год.; практичні заняття – 2 год.)

1. Співвідношення та взаємозв'язок виконавчої влади і муніципального управління.
2. Ознаки та принципи виконавчої влади.
3. Особливості організації та функціонування системи органів муніципального управління України.
4. Апарат державного управління.

Список рекомендованої літератури до теми 7

1. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 5. Територіальне управління / О. Ю. Амосов та ін. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2011. 408 с.
2. Інституціоналізація публічного управління в Україні : наук.-аналіт. доп. / Білинська М. М. та ін. ; за ред. М. М. Білинської. Київ, 2019. 210 с
3. Немець Л. М., Яковлева Ю. К., Полевич І. О. Муніципальне управління : навчальний посібник. Харків, 2013. 74 с
4. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травн. 1997 р. № 280/97-ВР. *Офіц. вісн. України*. 1997. № 25. Ст. 20.

Тема 8. Муніципальне управління в системі державної влади (лекції – 2 год.; практичні заняття – 2 год.)

1. Поняття принципів державного та муніципального управління.
2. Систематизація принципів муніципального управління.
3. Види принципів муніципального управління.

Список рекомендованої літератури до теми 8

1. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
2. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 8. Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський та ін. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.
3. Немець Л. М., Яковлева Ю. К., Полевич І. О. Муніципальне управління : навчальний посібник. Харків, 2013. 74 с.
4. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир, 2017. 705 с.

Тема 9. Функції та структура муніципального управління (лекції – 2 год.; практичні заняття – 2 год.)

1. Класифікація функцій управління.
2. Поняття та сутність функцій муніципального управління.
3. Види функцій муніципального управління.

Список рекомендованої літератури до теми 9

1. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ :

Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

2. Немець Л. М., Яковлева Ю. К., Полевич І. О. Муніципальне управління : навчальний посібник. Харків, 2013. 74 с.

3. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травн. 1997 р. № 280/97-ВР. *Офіц. вісн. України*. 1997. № 25. Ст. 20.

4. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир, 2017. 705 с.

Тема 10. Методи муніципального управління (лекції – 2 год.; практичні заняття – 2 год.)

1. Поняття та класифікація методів муніципального управління.
2. Адміністративні методи муніципального управління.
3. Економічні методи.
4. Правові методи управління.
5. Соціально–психологічні методи управління.

Список рекомендованої літератури до теми 10

1. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

2. Немець Л. М., Яковлева Ю. К., Полевич І. О. Муніципальне управління : навчальний посібник. Харків, 2013. 74 с.

3. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травн. 1997 р. № 280/97-ВР. *Офіц. вісн. України*. 1997. № 25. Ст. 20.

4. Публічне управління : термінол. слов. / Куйбіда В. С. та ін. ; за ред. В. С. Куйбіди. Київ, 2018. 224 с.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Шляхи вдосконалення системи державного управління на регіональному та місцевому рівнях.

2. Практичні аспекти застосування самоврядної парадигми в державному та публічному управлінні.

3. Взаємовідносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства.

4. Розвиток органів самоорганізації населення в умовах децентралізації влади.

5. Організація моніторингу та оцінювання ефективності діяльності суб'єктів державного та муніципального управління.

6. Напрями вдосконалення організаційно-правових засад функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

7. Обґрунтування напрямів та методів проведення реформи адміністративно-територіального устрою.

8. Пріоритетні напрями реформування державного та/або муніципального управління України в контексті євроінтеграції.

9. Шляхи вдосконалення механізмів надання адміністративних послуг органами державної влади та місцевого самоврядування.

10. Підходи до оптимізації розподілу повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

11. Механізми та проблеми формування об'єднаних територіальних громад в Україні.

12. Напрями вдосконалення законодавства про державну службу та/або службу в органах місцевого самоврядування.

13. Сучасний стан і перспективи розвитку територіальної громади (на прикладі).

14. Актуальні завдання та інструменти державної політики щодо сприяння розвитку територій.
15. Удосконалення форм та методів використання громадської думки в системі публічного управління.
16. Формування іміджу суб'єкта державного та/або муніципального утворення (на прикладі).
17. Участь громадян у формуванні та реалізації державної політики як чинник становлення громадянського суспільства в Україні.
18. Розвиток форм громадської участі у процесі прийняття рішень на місцевому рівні.
19. Актуальні проблеми організації та проведення громадських слухань щодо конкретних напрямів діяльності органів місцевого самоврядування.
20. Проблема прозорості діяльності та рішень органів державної влади на місцевому рівні.
21. Проблеми децентралізації державної влади в контексті реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади.
22. Індикатори демократизації публічного управління на місцевому рівні.
23. Гендерні виміри державного управління та/або місцевого самоврядування.
24. Удосконалення функції цілепокладання (прогнозування, планування) державного управління (місцевого самоврядування).
25. Впровадження інноваційних технологій управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.
26. Система моніторингу ефективності діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.
27. Механізми забезпечення ефективного зворотного зв'язку в публічному управлінні.
28. Удосконалення системи прийняття управлінських рішень в органах державної влади та місцевого самоврядування.
29. Пошук оптимального співвідношення вертикальних і горизонтальних управлінських зв'язків на різних рівнях управління.
30. Розвиток і становлення служби в органах місцевого самоврядування як шлях до зміцнення системи самоврядування.

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЯ

1. Сутність управління та його роль у суспільстві.
2. Держава як суб'єкт та об'єкт управління.
3. Державне управління як суспільне явище.
4. Природа державного управління та його специфіка.
5. Цінності в державному управлінні.
6. Принципи державного управління.
7. Класичні теорії управління.
8. Сучасні концепції державного управління.
9. Державне управління як складна система.
10. Системні характеристики державного управління.
11. Ефективність та результативність державного управління.
12. Суб'єкти та об'єкти державного управління.
13. Механізми державного управління.
14. Взаємодія в органах публічного управління.
15. Інститут президенства України.
16. Верховна Рада України.

17. Кабінет Міністрів України.
18. Центральні органи виконавчої влади України.
19. Суб'єкти управління місцевим розвитком.
20. Судова система у правовому забезпеченні державного управління.
21. Правовий статус участі громадськості в процесі формування публічного управління в Україні.
22. Політичні партії та громадські організації як суб'єкти державного управління.
23. Характеристика функцій держави та державного управління.
24. Аналітична функція державного управління.
25. Система планування в державному управлінні.
26. Прогнозування та його використання в державному управлінні.
27. Організація та координація в державному управлінні.
28. Контроль у державному управлінні.
29. Комунікація як функція державного управління.
30. Державне регулювання доступу до публічної інформації в Україні.
31. Комунікації державних службовців з громадськістю.
32. Мотивування персоналу в державному управлінні.
33. Поняття та суть місцевого самоврядування.
34. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні.
35. Система місцевого самоврядування.
36. Органи місцевого самоврядування.
37. Ознаки та повноваження місцевого самоврядування.
38. Співвідношення та взаємозв'язок виконавчої влади і муніципального управління.
39. Ознаки та принципи виконавчої влади.
40. Особливості організації та функціонування системи органів муніципального управління України.
41. Апарат муніципального управління.
42. Поняття принципів державного та муніципального управління.
43. Систематизація принципів муніципального управління.
44. Види принципів муніципального управління.
45. Поняття та сутність функцій муніципального управління.
46. Класифікація функцій управління.
47. Види функцій муніципального управління.
48. Поняття методів муніципального управління.
49. Класифікація методів управління.
50. Адміністративні методи муніципального управління.
51. Економічні методи.
52. Правові методи управління.

Методи контролю та оцінювання знань студентів

Система оцінювання знань студентів включає поточний, модульний та семестровий контроль знань.

Поточний і модульний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, захисту індивідуальних завдань та іспиту.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах.

Студентам, які претендують на підсумкову оцінку “відмінно” (“А” за шкалою ECTS), рекомендується виконати індивідуальне завдання аналітичного характеру шляхом аналізу основних елементів статусу органу публічної влади (наприклад, будь-якого центрального органу виконавчої влади (міністерства, служби, агентства),

місцевого органу виконавчої влади (обласної або районної державної адміністрації) тощо), органу місцевого самоврядування (наприклад, виконавчого органу ради (міської, сільської, селищної): управління, відділу, сектору тощо). Як виняток, предметом аналізу може виступати структурний підрозділ органу публічної влади (наприклад, департамент у складі міністерства). У процесі відповідного аналізу необхідно (спираючись на рекомендований список літератури, а також теоретичні знання та вміння, отримані в процесі опанування навчального матеріалу дисципліни “Державне та муніципальне управління”) охарактеризувати основні елементи організаційно-правового статусу органу публічної влади або його структурного підрозділу: місце в системі органів публічної влади, мету та завдання діяльності, функції та повноваження, межі відповідальності, особливості керівництва та організаційної структури, форми, методи та процедури діяльності. Обов'язковою вимогою є визначення проблемних питань у регламентації правового статусу органу публічної влади, зокрема недоліків у формулюванні завдань, функцій та повноважень, а також інших суперечностей та прогалин, обґрунтування пропозицій щодо оптимальних шляхів усунення виокремлених недоліків.

Студенти, які претендують на підсумкові оцінки “задовільно”, “добре” (“В”, “С”, “D”, “E” за шкалою ECTS), можуть зробити індивідуальне завдання у вигляді реферату (рекомендований перелік тем додається). Наведений перелік тем не є вичерпним. Студент може запропонувати власну тему, яку потрібно попередньо узгодити із викладачем.

Тема реферату має бути практико-орієнтованою, тобто мати проблемне практичне спрямування та додатково висвітлювати питання лекції чи-то практичного заняття.

Технічні вимоги до індивідуального завдання: рекомендований обсяг роботи – 15–20 стор., не рахуючи додатків та списку використаних джерел. Текст набирається в редакторі MS Word, розширення *.doc; *.rtf; шрифт – Times New Roman, кегель – 14, міжрядковий інтервал – 1,5; поля (верхнє та нижнє – 20 мм., ліворуч – 30 мм., праворуч – 15 мм.), абзацний відступ 1,25 см. Робота повинна бути представлена у скорозшивачі або у переплетеній твердій обкладинці.

Індивідуальне завдання має містити титульний аркуш (зразок оформлення додається), де слід обов'язково зазначити: повну назву вищого начального закладу, інституту та кафедри (вгорі сторінки на окремих рядках, вирівнювання по центру); тему індивідуального завдання або реферату (великими літерами, вирівнювання – по центру сторінки); прізвище, ім'я та по-батькові студента, який виконав завдання (підготував реферат), та номер навчальної групи (вирівнювання – по центру сторінки); далі нижче через декілька прогалин наводиться: П.І.Б., посада та науковий ступінь викладача, який викладає дисципліну (вирівнювання – по правому краю сторінки); внизу сторінки потрібно вказати: “м. Київ – _____ рік”.

Індивідуальне завдання обов'язково мусить мати: зміст з нумерацією сторінок (не менше трьох окремих питань, що розкривають обрану тему дослідження), посилання на всі літературні джерела по тексту праці, список використаних джерел (не менше 15-20 джерел). Потрібно посилатись на актуальні літературні та інші інформаційні джерела, більшість яких не пізніше ніж за останні п'ять років. Таких джерел має бути не менше 60% від загальної кількості джерел. Слід використовувати переважно джерела наукового та науково-аналітичного характеру (монографії, наукові статті, доповіді, звіти), актуальні нормативно-правові акти. Також вітається широке використання іншомовних джерел та висвітлення зарубіжного, зокрема європейського досвіду.

Текст індивідуального завдання (або реферату) обов'язково має містити посилання (в квадратних дужках: “[__, с. __]”) на конкретне джерело інформації із вказівкою сторінки, з якої процитовано текст.

Список використаних джерел подається в алфавітному порядку після тексту та оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 “Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання”.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення навчального семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення навчального семестру. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Підсумковий контроль здійснюється шляхом іспиту з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю.

Вивчення курсу “Державне та муніципальне управління” здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Рейтингова оцінка з дисципліни – це сума оцінок (балів) усіх видів навчання студентів, які передбачаються навчальною програмою. До них відносяться:

- відвідування лекцій і наявність та якість конспектів лекцій;
- відвідування семінарів та участь в них (виступи з доповідями, доповнення доповідей, вміння формулювати і ставити питання, вести дискусії);
- контрольні (модульні) роботи, що виконуються студентами під час самостійної роботи;
- написання та захист індивідуального дослідницького завдання (або реферату).

Модульний контроль проводиться після завершення практичних занять і здійснюється за навчальними матеріалами, що розглядалися в курсі. Формою модульного контролю є письмові контрольні роботи у формі індивідуальних завдань або тестування та усне опитування студентів.

До модульного контролю допускаються студенти, які виконали усі види навчальних робіт, передбачених навчальною програмою.

Студенти, які не пройшли модульний контроль, не допускаються до підсумкового контролю (іспиту).

За дозволом деканату та за згодою кафедри окремі студенти (при наявності необхідної мотивації) можуть в додатковий час спробувати підвищити свій рейтинг модульного контролю.

При оцінюванні знань студентів використовується чотирибальна шкала оцінювання (5, 4, 3, 2), яка водночас приводиться у відповідність до європейської шкали оцінювання ECTS за таблицею:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів для дисципліни

Поточне оцінювання										Інд. завд.	Іспит	Сума балів
Модуль 1					Модуль 2							
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	20	30	100

Примітки.

1. Консультації з дисципліни проводяться викладачем щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 431. центрального корпусу КНУБА.

2. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. У цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

5. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання іспиту.

6. Студент має право на опротестування результатів контролю знань (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми нормативними документами КНУБА, які розміщені на сайті університету та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Політика щодо відвідування

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.
2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання іспиту.
3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання іспиту.
4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись у дистанційній формі за погодженням із керівником курсу.

Методичне забезпечення дисципліни

1. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. Т. 1. 564 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)
2. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 2. 324 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)
3. Немець Л. М., Яковлева Ю. К., Полевич І. О. Муніципальне управління : навчальний посібник. Харків, 2013. 74 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)
4. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк та ін. ; за заг. ред. В. В. Корженка. Харків, 2012. 256 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)
5. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир, 2017. 705 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)
6. Публічне управління : термінол. слов. / Куйбіда В. С. та ін. ; за ред. В. С. Куйбіди. Київ, 2018. 224 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)

Додаткова література

1. Бакуменко В. Д., Усаченко Л. М., Червякова О. В. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. Київ, 2013. 174 с.
2. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2000. 328 с.
3. Валевський О. Л. Держава і реформи в Україні : аналіз державної політики в умовах трансформації суспільства : Монографія. Київ : НАДУ, 2007. 217 с.
4. Голубь В. Політико-адміністративні реформи як реалізація нової управлінської парадигми: європейський вимір і Україна : навч.-метод. Матеріали. Київ : НАДУ, 2009. 52 с.
5. Грицяк І. А. Європейське управління : теоретико-методологічні засади : монографія. Київ : К.І.С., 2006. 398 с.
6. Державне управління : європейські стандарти, досвід та адміністративне право : монографія / В. Б. Авер'янов та ін. ; за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ, 2007. 288 с.
7. Державне управління : основи теорії, історія і практика : навч. посібник / Бакуменко В. Д. та ін. ; за ред. П. І. Надолішнього. Одеса, 2009. 394 с.
8. Державне управління : теорія і практика : монографія / Авер'янов В. Б. та ін. Київ, 1998. 431 с.

9. Державне управління : філософські, світоглядні та методологічні проблеми : моногр. / Князєв В. М. та ін. Київ, 2003. 320 с.
10. Енциклопедичний словник з державного управління / Сурмін Ю. П. та ін. ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка та ін. К. : НАДУ, 2010. 820 с.
11. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 8. Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський та ін. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.
12. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 1. Теорія державного управління / наук.-ред. кол. : В. М. Князєв та ін. Київ : НАДУ, 2011. 748 с.
13. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 5. Територіальне управління / О. Ю. Амосов та ін. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2011. 408 с.
14. Євтушенко О. Н., Андріяш В. І. Державне управління (Основи теорії державного управління) : навч. посіб. у 3 ч. / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. Ч. 1. Основи теорії державного управління. 2013. 268 с.
15. Інституціоналізація публічного управління в Україні : наук.-аналіт. доп. / Білинська М. М. та ін. ; за ред. М. М. Білинської. Київ, 2019. 210 с.
16. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховн. Ради України 28 червн. 1996 р. *Голос України*. 1996. 13 липн.
17. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01 квітн. 2014 р. № 333-р. *Офіц. вісн. України*. 2014. № 30. Ст. 831.
18. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересн. 2012 р. № 5203-VI. *Офіц. вісн. України*. 2012. № 76. Ст. 3067.
19. Про державну службу : Закон України від 10 грудн. 2015 р. № 889-VIII. *Офіц. вісн. України*. 2016. № 3. Ст. 149.
20. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII. *Офіц. вісн. України*. 2015. № 8. Ст. 471.
21. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січн. 2011 р. № 2939-VI. *Офіц. вісн. України*. 2011. № 10. Ст. 446.
22. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII. *Офіц. вісн. України*. 2014. № 20. Ст. 619.
23. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травн. 1997 р. № 280/97-ВР. *Офіц. вісн. України*. 1997. № 25. Ст. 20.
24. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітн. 1999 р. № 586-XIV. *Офіц. вісн. України*. 1999. № 18. Стор. 3.
25. Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11 липн. 2001 р. № 2625-III. *Офіц. вісн. України*. 2001. № 32. Ст. 1449.
26. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 березн. 2011 р. № 3166-VI. *Офіц. вісн. України*. 2011. № 27. Ст. 1123.
27. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вересн. 2019 р. № 722/2019. *Офіц. вісн. України*. 2019. № 79. Ст. 2712.
28. Публічне управління в умовах інституційних змін : колект. моногр. / Войтович Р. В. та ін. ; за ред. Р. В. Войтович. Київ, 2018. 475 с.
29. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир, 2017. 705 с.
30. Публічне управління : термінол. слов. / Куйбіда В. С. та ін. ; за ред. В. С. Куйбіди. Київ, 2018. 224 с.
31. Стандарти європейського врядування : навч. посіб. / І. А. Грицяк та ін. Київ, 2009. 184 с.
32. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки : схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липн. 2021 р. № 831-р. *Офіц. вісн. України*. 2021. № 61. Ст. 3842.

33. Сушинський О. І. Контроль у сфері публічної влади: теоретико-методологічні та організаційно-правові аспекти : монографія. Львів : ЛРІДУ УАДУ, 2002. 468 с.
34. Теорія та історія державного управління : навч. посіб. / Г. С. Одінцева та ін. Київ, 2008. 288 с.
35. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : ратифіковано із заявою Законом від 16 вересн. 2014 р. № 1678-VII. *Офіц. вісн. України*. 2014. № 75. Ст. 2125.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація інститутів та шкіл з державного управління Центральної і Східної Європи. URL: www.nisra.sk. (дата звернення 01.06.2021).
2. Асоціація міст України. URL: <https://auc.org.ua/>. (дата звернення 01.06.2021).
3. Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування “Асоціація об’єднаних територіальних громад”. URL: <https://hromady.org/>. (дата звернення 01.06.2021).
4. Науково-аналітичний щоквартальний збірник “Стратегічні пріоритети”. URL: <https://niss.gov.ua/publikacii/zhurnal-strategichni-prioriteti>. (дата звернення 01.06.2021).
5. Національне агентство України з питань державної служби. URL: <https://nads.gov.ua/>. (дата звернення 01.06.2021).
6. Освітній портал КНУБА. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/>. (дата звернення 01.06.2021).
7. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. Сторінка кафедри політичних наук і права. Дисципліна “Державне та муніципальне управління”. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3124> (дата звернення 01.06.2021).
8. Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>. (дата звернення 01.06.2021).
9. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua. (дата звернення 01.06.2021).
10. Урядовий портал. (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України). URL: <https://www.kmu.gov.ua/>. (дата звернення 01.06.2021).
11. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу / сторінка “групи аналізу політики”. URL: www.center.gov.ua. (дата звернення 01.06.2021).